

Hvilken betydning har forskningssektoren i en finanskrisetid?

Lars Holden

**Styreleder Forskningsinstituttens fellesarena, FFA,
adm. dir., Norsk Regnesentral**

Forskningspolitisk seminar 3. november

Forskningsinstituttene fellesarena, FFA alle institutter med statlig basisbevilgning

- **Miljøinstitutt** 12%
 - CICERO
 - NIBR
 - NIKU
 - NILU
 - NINA
 - NIVA
 - TØI
- **Primær** 22%
 - Bioforsk
 - Nofima
 - NILF
 - NISL
 - Bygdeforsk
 - SINTEF FH
 - VI
- **Samf.vit. nasj** 10%
 - AFI
 - CMI
 - FAFO
 - FNI
 - PRIO
 - ISF
 - NIFUSTEP
 - SINTEF TS
 - SNF
 - NOVA
 - NUPI
- **Samf.vit. reg.** 4%
 - Agderforskning
 - Møreforskning
 - Nordlandsf.
 - Tr.lag FoU
 - Norut Alta
 - Norut Tromsø
 - IRIS Samfunn
 - Telemark Bø
 - Telemark N.
 - Vestlandsf.
 - Østlandsf.
 - Østfoldforsk.
- **Tekn.-ind.** 53%
 - CMR
 - IFE
 - NGI
 - NORSAR
 - Marintek
 - NR
 - NORUT N
 - NORUT T
 - IRIS
 - SINTEF E.
 - SINTEF P.
 - SINTEF
 - TEL-TEK

2008 : 6.000 åv, 7,2 mrd oms., 11% bas. b., 15% NFR, 60% oppdr. inkl 12% int.

Økonomiske rammebetingelser

- **Vanskeligere å øke offentlige bevilgninger i fremover**
 - forskningsmidlene må brukes enda bedre
 - argumenteres bedre der vi ønsker vekst
- **Finanskrisen krever omstilling**
 - hjelpe bedrifter, bransjer og næringsrettede forskningsmiljøer gjennom krisen
 - tilpasse seg endringer i markedet med forbedrede produkter og tjenester
- **Prioritere riktige forskningsutfordringer**

Helhetlig instituttpolitikk

- Fokus på de store forskningsutfordringene
- Arbeidsdelingen i forskningssektoren
 - UoH – forvaltningsinst. – fristilte institutter – næringsliv/forv.
- Anvendt og brukerstyrt forskning
 - Finanskrise, BIA
- Basisbevilgning
- Skatt
- Anbudskonkurranse
- Internasjonalisering - EUs rammeprogrammer

Forskningsmeldingen

- Globale utfordringer
 - klima, energi, biologisk mangfold, hav, mat
- Helse
- Velferd
- Næringsrettet forskning
 - bredt geografisk, mat, marin, reiseliv
 - energi, miljø, bioteknologi, IKT, material

Vi trenger både grunnleggende og anvendt forskning innen disse områdene

Temaer til instituttene

- miljø
- biologisk mangfold
- hav, mat
- energi
- helse, velferd
- næringsrettet forskning
 - regionalt
 - mat, marin, bio
 - energi, miljø
 - IKT, material

Vurdering av instituttene

Forskningsmeldingen

- Høy kvalitet i forskningen
 - Velfungerende forskningssystem
 - Internasjonalisering
 - Utnytte resultatene
- høy kvalitet
 - 1 SFF
 - 6 SFI
 - 7 FME
 - god ledelse
 - størst deltagelse i EUs RP
 - god kontakt med brukere
 - privat
 - offentlig

Anvendt og brukerstyrt forskning må styrkes

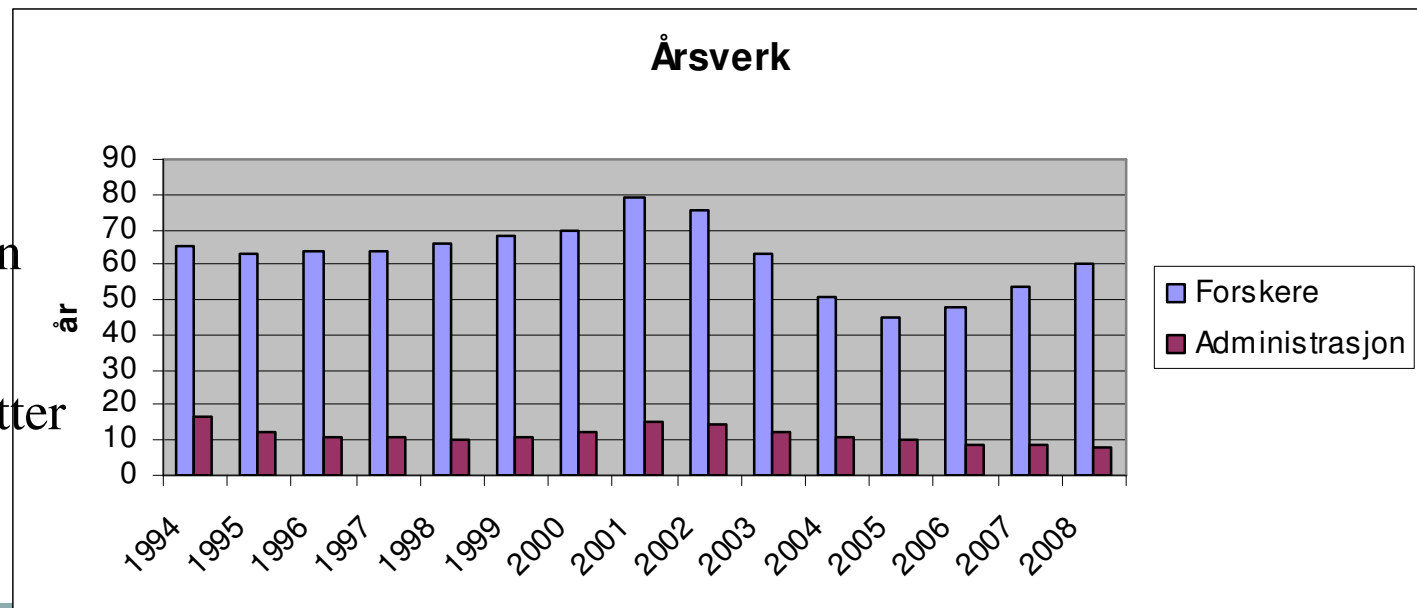
- **Anvendt forskning viktig for å løse prioriterte mål**
 - enighet om mål i to siste forskningsmeldinger
- **Brukerstyrt forskning viktig for å**
 - styrke næringslivet og omstilling i offentlig sektor
 - øke forskningen i næringslivet og offentlig sektor (2% målet)
 - multiplikatoreffekt
- **Ofte like hard konkurranse om midlene i programmene som i frie grunnforskningsprogrammer**

Finanskrisen

- Næringsrettet forskning viktig for å omstille næringslivet til nye rammevilkår
 - øke bevilgninger, fleksibilitet i BIP og KMB, IKKE reduksjon i BIA
- Forskningsmiljøene må overleve krisen
 - ofte 1-3 år forsinket i forhold til næringslivet ellers

.com krisen innen
IKT

kommer 2-3 år etter
næringslivet

Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA)

- Utlysning på 50 mill. stoppet av statsbudsjettet
- Med egenandeler ville det gitt forskning for 140 mill.
- Foreligger 160 skisser, mange har allerede lagt ned mye arbeid i denne utlysningen
- Stor betydning for:
 - små og mellomstore bedrifter
 - forskning innen miljøtiltak
 - teknisk-industrielle forskningsmiljøer, spesielt industri og IKT

Basisbevilgning

- **Resultatbasert basisbevilgning, 6-17% av inntekt**
 - omleggingen må medføre vekst, iflg. 2 siste forskningsmeldinger
 - uttelling er 6' pr art., 20' pr dr. grad, 5' pr mill intern., nfr eller nasj. oppd
 - må harmoniseres med UoH systemet
- **SISer fra 2011 i dialog med instituttene**
 - nok konkurranse mellom instituttene
 - konkurranse gir ikke alle instituttene muligheter til å delta
 - konkurranse medfører bruk av ressurser som kan gå til forskning
 - instituttene er best egnet til selv å bestemme bruken av midlene

Skatt

- ”Alle” fristilte instituttene betaler nå skatt eller er i dialog med skatteetaten. Skatteetatens vurdering:
 - ikke en endring av praksis, men ikke tatt stilling til det tidligere
 - SIPer bygger opp kompetanse som kan bli etterspurt => skatt
 - skille ut kommersiell aktivitet i datterselskap => skatt
- Skjevhet i forhold til
 - internasjonale og offentlige institutter og UoH
- Reduserer bevilgningene til forskning
- Utvisker forskjellen mellom institutter og næringsliv
 - feil fokus og økt byråkrati
- FFA ønsker politisk initiativ

Anbudskonkurranser

- Instituttene får en vesentlig del av sin finansiering i offentlige kontrakter
- Anbudsreglementet praktiseres med fokus på pris og ikke kompetanse
 - kan kreve vitenskapelige kompetanse
 - kan legge til rette for langsiktighet og rammeavtaler
- Kontrakter blir strengere knyttet til IPR
 - lite tilrettelagt for forskning

EU-forskning

- Egenandelene blir så store at de begrenser aktiviteten
 - spesielt der det er mindre enn 75% finansiering
- Sikre norsk finansiering innenfor statstøttereglene
 - øke basisbevilgningen
 - norsk følgeprogram
- Prosjektetableringsmidlene (PES) må styrkes
- Etablere kostnadsmodell som gir forutsigbarhet
 - nå revisjon 5 år etter prosjekt ut fra krav om fakturering er
 - ✦ actual, economic, necessary
 - ✦ tolkes som individuelle kostnadsberegning pr person